

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок
7/14, приміщення 182, к. 83

Вих. 266/2026 від 07.08.2026 року

**Голові Міжрегіональної асоціації органів місцевого
самоврядування «Асоціація прифронтових міст та
громад»,**

Харківському міському голові

ТЕРЕХОВУ Ігорю Олександровичу

вул. Миколаївська, буд. 12, м. Харків, 61003

тел.: +380 (96) 027-29-03

association@frontlineua.org

Міському голові Харкова

ТЕРЕХОВУ Ігорю Олександровичу

м. Харків, вул. Квітки-Основ'яненка, 7, 2-й пов.

тел.: 760-73-69, 725-33-60

kanc@city.kharkiv.ua

**Щодо загрози дефіциту лікарських
засобів та скорочення асортименту в
аптечних закладах прифронтових
територій Харківської області
внаслідок несвоєчасного
фінансування реімбурсації**

Шановний Ігорю Олександровичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ, Асоціація) звертається у зв'язку з критичною ситуацією, яка складається із забезпеченням населення прифронтових та деокупованих громад Харківської області лікарськими засобами за програмою реімбурсації «Доступні ліки», та наростаючими ризиками скорочення асортименту таких препаратів і виходу аптечних закладів із цих територій.

Аптечні заклади Харківської області, що продовжують працювати в умовах бойових дій, обстрілів і пошкодженої інфраструктури, у багатьох прифронтових населених пунктах залишаються єдиним джерелом доступу мешканців до життєво необхідних лікарських засобів, зокрема для лікування хронічних серцево-судинних, ендокринних та інших захворювань. Фінансова стійкість таких закладів прямо залежить від своєчасного відшкодування державою вартості лікарських засобів, відпущених за програмою реімбурсації.

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII реімбурсація визначена одним із видів медичних послуг, гарантованих державою за програмою медичних гарантій. Порядок укладення договору про реімбурсацію та його типова форма затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року

№ 136 «Деякі питання щодо договорів про реімбурсацію» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 року № 854.

Пунктом 15 типової форми договору про реімбурсацію встановлено строк здійснення оплати аптечному закладу – двадцять робочих днів з дати отримання Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ) звіту про відпущені лікарські засоби. Водночас договір не передбачає жодних правових наслідків порушення цього строку та не визначає порядку дій аптечного закладу у випадку затримки оплати з боку НСЗУ.

Систематичне порушення строків та обсягів фінансування реімбурсації змушує аптечні заклади прифронтових територій скорочувати товарні запаси лікарських засобів, що підлягають реімбурсації, відмовлятися від закупівлі повного асортименту препаратів окремих міжнародних непатентованих назв або взагалі не продовжувати участь у програмі «Доступні ліки» на найбільш небезпечних і збиткових напрямках. Наслідком є звуження реального асортименту доступних населенню лікарських засобів саме в тих громадах, де альтернативні джерела медичної допомоги вже обмежені або зруйновані.

Для суб'єктів господарювання, які продовжують працювати на прифронтових територіях, затримка реімбурсації означає покриття державного зобов'язання за рахунок власних обігових коштів або залучених кредитних ресурсів в умовах і без того підвищених операційних витрат, пов'язаних із безпековими ризиками, пошкодженням приміщень, відтоком персоналу та нестабільним попитом. У низці випадків це призводить до закриття аптечних закладів або відмови від відкриття нових точок у найбільш незахищених громадах, що додатково посилює дефіцит доступу населення до ліків.

Зазначена прогалина суперечить загальним засадам цивільного законодавства, за якими зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору (стаття 526 Цивільного кодексу України), а порушення строку грошового зобов'язання за загальним правилом тягне відповідальність боржника (стаття 625 Цивільного кодексу України). Крім того, відповідно до статті 48 Бюджетного кодексу України розпорядники бюджетних коштів зобов'язані своєчасно здійснювати платежі в межах узятих бюджетних зобов'язань, що НСЗУ як розпорядник коштів Програми медичних гарантій має забезпечувати на практиці, а не лише формально.

Вважаємо, що вирішення цієї проблеми потребує не лише звернення на загальнодержавному рівні, а й активної позиції органів місцевого самоврядування та їх об'єднань на прифронтових територіях, які безпосередньо зацікавлені у збереженні мережі аптечних закладів та доступності лікарських засобів для мешканців громад.

З огляду на викладене

ПРОСИМО:

1. Розглянути порушене питання та підтримати ініціативу щодо звернення до Прем'єр-міністра України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства фінансів України та Національної служби здоров'я України стосовно невідкладного забезпечення своєчасного та у повному обсязі фінансування реімбурсації лікарських

засобів аптечним закладам, які здійснюють діяльність на прифронтових та деокупованих територіях Харківської області.

2. Ініціювати від імені Харківської міської ради та/або Міжрегіональної асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація прифронтових міст та громад» офіційне звернення щодо ризику скорочення асортименту та дефіциту лікарських засобів у прифронтових громадах внаслідок затримок реімбурсації.
3. Підтримати ініціативу щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 136 «Деякі питання щодо договорів про реімбурсацію» в частині встановлення відповідальності НСЗУ (пені/компенсації) за порушення строку оплати та визначення чіткого порядку дій аптечного закладу у разі такого порушення.
4. Розглянути можливість розробки на місцевому рівні механізмів підтримки аптечних закладів, що забезпечують населення прифронтових територій Харківської області лікарськими засобами в умовах підвищеного ризику та затримок державного фінансування.
5. Залучити до обговорення цього питання представників аптечних закладів Харкова та Харківської області, професійних об'єднань фармацевтичного сектору та НСЗУ.
6. Поінформувати Громадську організацію «Асоціація фармацевтів України» про результати розгляду цієї ініціативи на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 83.

Забезпечення своєчасного та передбачуваного фінансування реімбурсації є необхідною умовою збереження мережі аптечних закладів і доступності лікарських засобів для населення прифронтових та деокупованих громад Харківської області, а також підтримки бізнесу, що продовжує працювати в умовах підвищеного воєнного ризику.

**З повагою,
Голова Організації,
Голова Правління Організації**

Олена ОМЕЛЬЧУК